

شرایط پیگیری تعهدات دانشجویان بورسیه و تعویض وثیقه تشریح شد

سعی می‌شود که اقدام حقوقی و قضایی آخرین اقدام باشد. به همین لحاظ اداره کل بورس به صرف عدم مراجعت دانشجوی در تاریخ مقرر وی را مستنکف اعلام نمی‌کند، مگر زمانی که کاملاً مسجل باشد و یقین حاصل شود که دانشجو قصد مراجعت به کشور و ایفای تعهداتش را ندارد. بنابراین تا زمانی که موضوع برای پیگیری حقوقی به دفتر حقوقی اعلام شود، خود به خود مدت قابل توجهی زمان می‌برد. بعد از این که به دفتر حقوقی اعلام شد، تازه این مساله مطرح می‌شود که میزان بدهی دانشجوی مستنکف چقدر است و ما باید چه مبلغی را مطالبه کنیم؟ تعیین این بدهی هم نیاز به مکاتبات متعدد با داخل و خارج وزارت علوم دارد. این هم زمان می‌برد. بعد از این مرحله نیز ما بلافاصله اقدام به پیگیری قضایی نمی‌کنیم، بلکه ابتدا به دانشجو و ضامن اخطار می‌کنیم که یا تعهد اصلی را انجام دهد و یا خسارت را پرداخت نماید و مدت زمان متعارفی هم، برای مراجعت دانشجو یا ضامن منتظر می‌مانیم که این اقدام هم، مدت نسبتاً قابل توجهی وقت می‌برد. اگر دانشجو یا ضامن مراجعت نکردند یا در صورت مراجعت توافق حاصل نشد، آن‌گاه پیگیری قضایی شروع می‌شود و معمولاً جریان رسیدگی حقوقی در دادگستری هم یک جریان طولانی و تشریفاتی است که نیاز به زمان دارد. این جریان دیگر از اختیار ما خارج است و ما تابع تشریفات دادرسی و دادگاه هستیم و همه این امور باعث تاخیر در پیگیری می‌شود. البته اخیراً پیشنهادات و اقداماتی از طریق مراجع قانونی ارائه شده که در صورت تصویب نهایی جریان پیگیری این پرونده‌ها را کوتاه‌تر خواهد کرد.

به نظر شما رسیدگی به تعهدات دانشجویان بورسیه تا چه اندازه در مراجعت دانشجویان تأثیر گذار بوده و است؟



بگیر مراجعت به کشور و خدمت در داخل کشور است. پیگیری اجرای تعهد به این مفهوم به عهده ادارات کل بورس و نظارت و ارزیابی است. اما اگر دانشجوی بورسیه از ایفای این تعهد اصلی استنکاف نماید بر اساس قانون و سند تعهدی که اخذ گردیده تعهدی ثانوی برای او ایجاد می‌شود که عبارت است از جبران خسارات وارده به دستگاه بورس دهنده. اجرای این تعهد ثانوی را بعد از اعلام اداره کل بورس مبنی بر استنکاف دانشجو از ایفای تعهد اصلی، دفتر حقوقی پیگیری می‌نماید. پیگیری هم با اخطار به دانشجو و ضامن یا ضامنین شروع می‌شود و در صورت عدم مراجعت آنان به ناگزیر با تسلیم دادخواست به مراجع قضایی اجرای تعهدات پیگیری می‌شود.

علت تاخیر در پیگیری تعهدات دانشجویان بورسیه چیست؟

حقیقت امر این است که در مجموعه وزارت علوم سیاست این نیست که به سادگی دانشجوی مستنکف تشخیص داده شود و اقدامات حقوقی برای وصول مطالبات اتخاذ شود. به این خاطر معمولاً

دفتر حقوقی و پیگیری تعهدات دانشجویان وزارت علوم از جمله بخش‌های مهمی است که دانشجویان بورسیه و ارز بگیر همواره با آن سروکار دارند. این بخش چنان که از نام آن پیدا است، مسایل حقوقی و قضایی مربوط به تعهدات دانشجویان بورسیه را بررسی و پیگیری می‌کند بدین ترتیب تلاش می‌نماید تا سرمایه گذاری‌های وزارت متبوع در امر اعزام دانشجو به بار بنشیند، برای آگاهی از فرایند قضایی و حقوقی این بخش با آقای دکتر مرتضی شهبازی نیا مدیر کل آن به گفتگو نشستیم. ایشان مدیر دکتری خصوصی خود را از دانشگاه تربیت مدرس گرفته و پیشتر مدیر کل حقوقی سازمان تامین اجتماعی، رییس مرکز تحقیقات شورای نگهبان، کارشناس حقوقی وزارتخانه‌های بازرگانی و جهاد کشاورزی بوده است. آن چه که در پی می‌آید مصاحبه مفصل "نمود" با ایشان است:

مسئولیت پیگیری تعهدات دانشجویان بورسیه و ارزیگیر بر عهده کیست؟

تعهد اصلی دانشجویان بورسیه و ارز

اگر منظور پیگیری حقوقی و وصول مطالبات است، باید بگوییم که تاثیر چندانی نداشته و ندارد و این به تجربه ثابت شده است.

میزان عدم مراجعت دانشجویان بورسیه چه اندازه است و آیا شما آن را طبیعی می‌دانید؟

بسته به کشور محل تحصیل دانشجویان، میزان عدم مراجعت متفاوت است. متأسفانه در برخی کشورها آمار بسیار بالاست و اصلاً طبیعی نیست. البته آمار دقیق را ما نداریم بلکه این آمار طبیعتاً در اختیار اداره کل محترم بورس و امور دانشجویان خارج است. ما از درصد مراجعت کنندگان اطلاع چندانی نداریم و بیشتر، افراد مستنکف برای پیگیری حقوقی به ما معرفی می‌شوند. در هر حال به نظر من آمار مستنکفین بالاست و به عنوان یک مشکل ملی (با توجه به این که این افراد معمولاً نخبگان جامعه هستند) قابل طرح و توجه است.

به نظر شما علت عدم مراجعت بعضی از دانشجویان بورسیه چیست؟

به نظر من نمی‌توان علت مشخصی را برای عدم مراجعت بورسیه‌ها ذکر کرد، بلکه مجموعه عوامل و عللی در این امر دخیل هستند، که غالب آن‌ها هم خارج از حوزه وظایف و اختیارات وزارت علوم می‌باشند. برخی از این عوامل حتی مربوط به داخل کشور هم نیست. برای مثال امکاناتی که در کشور محل تحصیل برای فرد فراهم می‌شود و سطح رفاه در آن کشور هم تاثیر قابل توجهی در بازگشت یا عدم بازگشت دارد. در داخل هم عوامل متعدد اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و حتی سیاسی در تصمیم‌گیری بورسیه شده‌ها برای مراجعت یا عدم مراجعت دخالت دارد. از بعد اقتصادی من نقش عواملی نظیر شرایط شغلی در داخل کشور و میزان دستمزدها را بسیار موثر می‌دانم.

آیا رفع مشکلات مربوط به کار می‌تواند در مراجعت دانشجویان بورسیه موثر باشد؟

حتماً تاثیر دارد، لیکن به طور قطع

مشکل را حل نخواهد کرد، بلکه به عوامل دیگر هم باید توجه شود. گذشته از عوامل دیگری که خارج از وزارت علوم است، از لحاظ کاری علاوه بر رفع مشکل جایابی، تمهید شرایط فعالیت علمی مناسب در دانشگاه‌ها، واقعی شدن سطح درآمد اعضای هیات علمی با توجه به وضعیت تورم و هزینه‌ها، فراهم شدن زمینه استفاده کامل شخص از توانایی‌های علمی خود، تامین مسکن مناسب در بدو ورود مراجعت کنندگان و اقداماتی نظیر این‌ها می‌تواند آمار مراجعت به کشور را افزایش دهد.

به نظر من نمی‌توان علت مشخصی را برای عدم مراجعت

بورسیه‌ها ذکر کرد، بلکه مجموعه عوامل و عللی در این امر دخیل هستند، که غالب آن‌ها هم خارج از حوزه وظایف و اختیارات وزارت علوم می‌باشند

آینده را چگونه ارزیابی می‌کنید آیا مشکل مراجعت دانشجویان بورسیه رفع خواهد شد؟

ارزیابی آینده کار ساده‌ای نیست و نیازمند تسلط به عوامل و شرایط تعیین کننده می‌باشد. لیکن خوشبختانه الان در مجموعه وزارت علوم و سایر مدیران عزم مناسبی برای رفع مشکلات البته در حد مقدمات دید می‌شود که دلگرم کننده است.

آیا دانشجویان مستنکف که هنوز بر اساس رای دادگاه ممنوع الخروج نمی‌باشند محدودیتی برای ورود و خروج از کشور دارند؟

از نظر حقوقی خیر. مشکلی ندارند. لیکن برخی از دانشجویان طبیعتاً با گذر نامه دانشجویی از کشور خارج شده‌اند و وضعیت خدمت سربازی آنان روشن نیست. این دسته افراد اگر از ایفای تعهدات استنکاف نمایند، طبیعتاً با مشکلاتی از حیث ورود و خروج مواجه هستند که البته با هماهنگی که از طرف مسولان ذریبط وزارت خانه با وزارت خارجه صورت گرفته و مکاتبات وزارت خارجه با نمایندگی‌های خارج از کشور بسیاری از مشکلات در این رابطه مرتفع شده است. در هر حال از نظر پیگیری حقوقی تعهدات دانشجویان بورسیه، مشکلی برای ورود و خروج وجود ندارد.

شرایط تعویض وثیقه چگونه است؟

دانشجویان عزیز که بنا به دلایلی ناگزیر به تعویض ملک مورد وثیقه هستند می‌توانند به دفتر حقوقی مراجعه کنند. ما وضعیت ملک جایگزین را بررسی می‌کنیم و در صورتی که ارزش کافی داشته باشد، با تعویض ملک موافقت می‌کنیم. به طور کلی تعویض وثیقه غیر از موضوع ارزش ملک، قید و شرط خاص دیگری ندارد.

شرایط تبدیل وثیقه ملکی به تعهد کارمندی چگونه است؟

برای تبدیل وثیقه ملکی به تعهد کارمندی، متعهد خدمت بایستی اولاً به کشور مراجعت کرده و مشغول به کار شده باشد. ثانیاً وضعیت استخدامی وی حداقل رسمی آزمایشی باشد. ثالثاً مدت متعارفی از شروع به کار وی گذشته باشد. در این صورت معمولاً دانشگاه محل خدمت در خواست متقاضی را به انضمام گواهی کار به اداره کل بورس اعلام می‌کند. اداره کل بورس هم در صورت وجود شرایط، شخص را برای اخذ تعهد کارمندی و فک وثیقه به دفتر حقوقی معرفی می‌کند. ما هم پس از آن که متقاضی تعهد کارمندی را براساس فرمی که وجود دارد ارائه داد، به دفتر اسناد رسمی اعلام می‌کنیم که ملک فک رهن شود.

چند درصد پرونده‌های اخذ خسارت که در دادگاه‌ها هستند به نتیجه رسیده‌اند؟

آمار دقیقی نمی‌توانم ارائه کنم ولی نسبت پرونده‌هایی که به نتیجه مطلوب وزارت خانه نرسیده به پرونده‌هایی که مطالبات دولت وصول شده، بسیار اندک است. به عبارتی ما در بیشتر پرونده‌ها به نتیجه رسیده‌ایم.

چه تعداد پرونده در دادگاه هادر حال رسیدگی است؟

بهرتر است آمار اعلام نکنیم ولی متأسفانه تعداد پرونده‌هایی که در دادگاه‌ها مطرح است، به نسبت بالاست.

شرایط ملکی که در رهن وزارت علوم است چگونه باید باشد؟

ملکی که برای وثیقه معرفی می‌شود بایستی اولاً براساس نظر کارشناس، به میزانی که اعلام می‌شود، ارزش داشته باشد. در حال حاضر بورسیه‌ها، ملکی که معرفی می‌کنند باید حداقل ۱۵ میلیون تومان ارزش داشته باشد که البته این رقم ممکن است در سال‌های بعد تغییر کند. ثانیاً ملک مسکونی باشد ثالثاً، قابلیت نقل و انتقال از نظر حقوقی داشته باشد بنابراین برای مثال ملکی که توسط اشخاص دیگر توقیف شده، قابل ترهین نیست.

آیا ملکی که در رهن بانک است می‌تواند در رهن وزارت علوم نیز باشد؟

املاکی که در رهن اشخاص دیگر نظیر بانک هست، در آینده ممکن است اشکالاتی را هم برای وزارت متبوع و هم برای مالک ملک و مرتهن اول فراهم کند. به این خاطر ما تاکید می‌کنیم که ملک حتماً آزاد باشد و در رهن شخص دیگری نباشد. روش کلی ما همین است.

ضامنین دانشجویان مستنکف ارزبگیر برای آزاد کردن سندها آیا کافی است فقط مبلغ وثیقه را بپردازند؟ یعنی آیا باید ۵۰۰ هزار تومان بپردازد تا سند آزاد شود یا نه؟ وضعیت دانشجوی چه می‌شود؟ آیا علیه او اعلام جرم می‌شود یا ممنوع الخروج می‌گردد؟

خیر. براساس مفاد اسناد تعهد ضامن

مکلف به جبران کلیه خسارات است و ماده ۳۴ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت هم صراحتاً تاکید دارد که ارزش ریالی روز ارزهای دریافتی را دانشجوی یا ضامن باید بپردازد. در موارد معدودی که برخی محاکم با استنباط‌های حقوقی خاص، ضامن را فقط متعهد به تادیه مبلغ مندرج در سند می‌دانند، ما به ناگزیر علیه خود دانشجوی اقدامات قضایی را پیگیری می‌کنیم.

اطلاعات مربوط به نحوه اخذ تضمین از دانشجویان خارج از کشور

میزان تضمین از سیصد میلیون ریال تا نهصد میلیون ریال (بستگی به کشور محل تحصیل دارد)

۱- وثیقه ملکی (واحد مسکونی) مطابق فرم پیوست به ارزش حداقل یکصد و پنجاه میلیون ریال با نظر کارشناسی رسمی دادگستری

۲- تعهد کارمندی مطابق فرم پیوست با ضمانت ۳ نفر کارمند رسمی قطعی شاغل دولت

۳- چک کارمندی که یکی از ۳ نفر ضامن فوق صادر و بقیه ضامنین و دانشجوی باظهر نویسی مبلغ چک را ضمانت خواهند نمود. چک در وجه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری بدون هیچ گونه توضیح اضافی.

۴- ضمانت همسر دانشجوی قابل پذیرش نیست و به تبع آن چک ایشان نیز مورد قبول نمی‌باشد.

تبصره ۱: چک از طرف دانشجوی به هیچ وجه قابل قبول نمی‌باشد.

تبصره ۲: در صورتی که ارزش وثیقه ملکی با نظر کارشناس رسمی دادگستری حسب مورد معادل تضمین لازم باشد نیازی به موارد بند ۲ و ۳ نمی‌باشد.

۵- نامه نمایندگی جهت اخذ لازم به دانشگاه‌ها که ملک مورد وثیقه در آنجا قرار دارد صرفاً برای یک بار صادر می‌شود.

۶- رهن مازاد در موارد استثنایی و با موافقت دفتر حقوقی امکان پذیر است.

مدارک مورد نیاز جهت ارائه به دفتر حقوقی

الف- اصل سند وثیقه ملکی (بنچاق)
ب- اصل سند تعهد کارمندی

ج- چک کارمندی (در وجه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری بدون هیچ گونه توضیح)
د- کپی احکام استخدامی ۳ نفر ضامن موصوف
و- کپی اسناد تعهد بندهای الف و ب به اندازه ۳
ز- کپی سند مالکیت

فعالیت های دفتر حقوقی در یک نگاه

● اقامه دعوی، تعقیب و دفاع از دعوی کیفری و حقوقی مطروحه در مراجع ذیصلاح.

● نظارت مداوم بر جریان رسیدگی‌های قضایی و حقوقی بین المللی مربوط و طرح و اقامه دعوی بین المللی در صورت لزوم و تعقیب و دفاع از دعوی مزبور در مراجع صلاحیت دار بین المللی.

● تقاضای صدور اجراییه نسبت به مفاد اسناد لازم اجرا یا در حکم آن و تعقیب عملیات اجرایی تا وصول مطالبات وزارت خانه و موسسات وابسته، تحویل و تملک اراضی و ساختمان‌های مورد نیاز و رفع کلیه مشکلات حقوقی املاک وزارت خانه و موسسات وابسته با همکاری دستگاه‌ها و واحدهای ذیربط.

● بررسی و اظهار نظر حقوقی در مورد پیش نویس کلیه قراردادهای داخلی بین المللی مربوط به اسناد و مدارک تعهدآور منضم به آن با در نظر گرفتن منافع وزارت خانه و موسسات وابسته و کلیه جوانب حقوقی.

● انعقاد قرارداد با اشخاص حقیقی و حقوقی در صورت لزوم به نمایندگی از طرف وزارت خانه.

● تهیه و تنظیم قراردادهای نمونه (تیپ) و موردی و صدور دستورالعمل به منظور ایجاد وحدت رویه در انعقاد قراردادها.

● رسیدگی و اعلام نظر حقوقی نسبت به ادعاهای طرفین قرارداد و کلیه اختلافات ناشی از تعبیر و تفسیر مفاد قرارداد بر حسب موازین قانونی و موارد ارجاعی از طرف مقام مافوق وزارت خانه و موسسات وابسته.

● صلح و سازش در دعاوی و اختلافات، انصراف از اقامه دعوی یا تعقیب آن، ارجاع به داوری حسب قوانین و مقررات با رعایت اصل ۱۳۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

● انجام مذاکرات اصلاحی با طرف

دعوی (قبل از اقامه دعوی) و امضای صورت جلسه‌های مربوط با رعایت مقررات قانونی و مصالح کلی وزارت خانه و موسسات وابسته.

● انعقاد قرارداد با وکلای دادگستری و مشاوران حقوقی بر حسب نیاز طبق مقررات جهت انجام امور حقوقی و اقامه دعوی پس از تأمین بار مالی.

● تعقیب و دفاع از دعاوی و شکایات اشخاص علیه وزارت خانه و موسسات وابسته در دیوان عدالت اداری و هیات‌های تشخیص و حل اختلاف کارگری و سایر جوامع حقوقی و قانونی.

● مطالعه و بررسی و عندالزوم تجدید نظر در فرم‌های حقوقی و تعهدآور جاری در واحدهای تابعه و موسسات وابسته به وزارت خانه.

● پاسخ به کلیه استعلام‌های حقوقی و قضایی جاری ارایه خدمات مشورتی و اظهار نظر حقوقی که در حیطه وظایف دفتر امور مجلس و واحدهای دیگر وزارت خانه نباشد.

● بررسی، رسیدگی و اعلام نظر حقوقی نسبت به عریضه‌ها و شکایاتی که از طرف دفتر ارزشیابی بازرسی و رسیدگی به شکایات واصل می‌گردد.

● گردآوری و طبقه‌بندی کلیه قوانین، ضوابط، مقررات و دستورالعمل‌های داخلی قضایی و حقوقی که با موضوع کار وزارت خانه مربوط می‌شود و نیز منابع حقوقی و ماخذ و قضایی و بین‌المللی در صورت لزوم.

● ایجاد هماهنگی و وحدت رویه در امور حقوقی و قضایی در وزارت خانه.

● مطالعه و بررسی درباره مشکلات اجرایی امور حقوقی جاری وزارت خانه و موسسات و ارایه پیشنهادها مفید در جهت رفع مشکلات موجود.

● سایر موارد حقوقی و قضایی ارجاعی از طرف مقام مافوق.

فعالیت‌های مورد عمل در دفتر حقوقی

● اخذ اسناد تعهد از دانشجویان بورسیه خارج از کشور و اعزام با هزینه شخصی.

● اخذ اسناد تعهد از دانشجویان بورس داخل.

● تعویض وثیقه ملکی دانشجویان شاغل به تحصیل یا فارغ التحصیلان

بورسیه که به کشور مراجعه نمودند.

● تبدیل وثیقه ملکی به تعهد کارمندی فارغ التحصیلانی که قسمتی از تعهدات خود را انجام داده‌اند.

● فک رهن از اسناد تعهد تنظیمی با درخواست اداره بورس مبنی بر انجام تعهد.

● وصول مطالبات از دانشجویان مستنکف بورسیه به استناد بنده تبصره ۱۷ قانون بودجه کل کشور.

● تقسیط بدهی بدهکاران وزارت متبوع و کسب مجوز از وزارت امور اقتصادی و دارایی. در صورت عدم توافق با متعهد یا ضامنین (دانشجویان مستنکف):

● تهیه دادخواست علیه مستنکفین و ارائه به دادگاه و شرکت در جلسات دادگاه و دفاع از موارد مطرح شده.

● تعقیب و دفاع از دعاوی و شکایات اشخاص علیه وزارت خانه و موسسات وابسته در دیوان عدالت اداری و هیات‌های تشخیص و حل اختلاف کارگری و سایر مراجع حقوقی و قانونی.

● بررسی وضعیت دانشجویان مستنکف (داخل کشور بورس داخل - لغو تعهد دبیری آموزش رایگان).

● تقسیط بدهی و اخذ سند محضری از دانشجویان متقاضی لغو تعهد دبیری و آموزش رایگان

● صدور اجرائیه جهت وصول بدهی از مستنکفین تعهد خدمت دبیری، آموزش رایگان بورس داخل.

● انتقال تعهدات دانشجویان بورسیه که جذب دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی نگردیده‌اند به سایر وزارت خانه‌ها و سازمان‌ها و در بعضی موارد لغو تعهدایشان.

● رسیدگی به سایر دعاوی مطروحه علیه وزارت متبوع که در دادگاه‌های عمومی مطرح گردیده.

● رسیدگی به اختلافات دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی و تحقیقات وابسته.

● طرح‌های پیشنهادی به هیات محترم دولت، (درخواست کسب مجوز اشتغال موقت جهت افراد بازنشسته و باز خرید موضوع ماده ۸ قانون نحوه تعدیل نیروی انسانی جهت اشتغال در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی).

● پاسخگویی به استعلامات دانشگاه‌ها و موسسات و واحدهای وابسته به وزارت متبوع و سایر وزارت خانه‌ها، سازمان‌ها و مراجع قضایی.

● مراجعه به دفاتر اسناد رسمی جهت امضا اسناد و دفاتر.

● بررسی و رسیدگی و اعلام نظر حقوقی نسبت به عریضه‌ها و شکایاتی که

از سوی دفتر ارزشیابی، بازرسی و رسیدگی به شکایات واصل می‌گردد.

عملکرد فعالیت‌های دفتر حقوقی در سال ۱۳۷۹

- تعداد نامه‌های وارده ۱۱۷۳۱ عدد.
- تعداد نامه‌های صادره ۱۱۸۰۰ عدد.
- فک رهن از اسناد ۲۸۰ مورد.
- فیش‌های وصولی آموزش رایگان و لغو تعهد دبیری، ۹۰۲ فقره.
- فسخ سند ۹۵ مورد
- پیگیری ۲۶۵۴ مورد.
- اخطار، ۳۵۰ مورد.
- صدور اجرائیه و اخطار، ۱۵۴ مورد.
- تعویض وثیقه ۷۵ مورد.
- اخذ سند متعهد ۶۷ مورد.
- وصولی، ۷۵۴ مورد (وصولی از دانشجویان مستنکف خارج از کشور).

گردش کار:

گردش کار فعالیت اخذ اسناد از دانشجویان بورسیه خارج از کشور و اعزام با هزینه شخصی.

۱- امور دانشجویان و اداره بورس‌ها طی نامه‌ای دانشجویان را به دفتر حقوقی معرفی می‌نماید.

۲- دانشجویان به دفتر حقوقی مراجعه نموده و نامه‌ای به کارشناس ذریبطه ارایه می‌نماید.

دفتر حقوقی با توجه به شرایط دانشجویان جهت معرفی وثیقه، در صورتی که ملک در تهران باشد، فرد را به کارشناس رسمی دادگستری جهت ارزیابی ملک، معرفی می‌نماید.

۳- بعد از ارزیابی ملک، فرد مجدداً به دفتر حقوقی مراجعه می‌کند.

۴- در صورتی که ملک دارای وام بانکی باشد، دفتر حقوقی با بانک مکاتبه نموده تا جهت رهن مازاد ملک، اقدام ضروری انجام گیرد.

۵- در صورتی که ملک در رهن نباشد، دفتر حقوقی طی نامه‌ای فرد را به دفتر خانه رسمی معرفی می‌کند.

۶- برای باقی مانده تضمین، یک تعهد کارمندی از فرد متقاضی دریافت می‌گردد. (چک کارمندی)

۷- دانشجویان متقاضی جهت اخذ اسناد تعهد ملکی و کارمندی به دفتر خانه اسناد

رسمی معرفی می گردد.

۸- پس از ثبت اسناد لازم در دفاتر مذکور، نماینده دفتر حقوقی جهت امضا از سوی وزارت خانه در دفتر خانه حضور می یابد.

۹- بعد از تنظیم اسناد، متقاضی به دفتر حقوقی مراجعه می نماید.

۱۰- کارشناس ذریبط در دفتر حقوقی، اسناد را مورد بررسی قرارداد تایید می کند و در خصوص اخذ تضمین، طی نامه ای به اداره بورس ها اطلاع می دهد.

در صورتی که ملک در شهرستان باشد، از طرف دفتر حقوقی، با دانشگاهی که ملک در آن شهرستان قرار دارد مکاتبه و ارسال می شود و فرد متقاضی همراه با مدارک و فرم مربوطه به آنجا مراجعه می نماید.

۱۱- دانشجو متقاضی مدارک، نامه و فرم را به دانشگاه ذریبط ارایه می کند.

۱۲- دانشگاه به عنوان نماینده وزارت خانه امور مربوط را انجام داده و اسناد لازم را توسط فرد متقاضی به دفتر حقوقی ارسال می کند.

۱۳- دانشجو متقاضی اسناد را به کارشناس ذریبط در دفتر حقوقی ارایه نموده تا امور مربوطه در مورد آن انجام گیرد.

۱۴- دفتر حقوقی اسناد را بررسی، تطبیق و تایید نموده و مراتب را جهت انجام امور بعدی به اداره بورس ها منعکس می نماید.

۱۵- بقیه امور، در اداره بورس ها انجام خواهد گردید.

گردش کار فعالیت «اخذ اسناد تعهد از دانشجویان بورس داخل»

۱- دانشجو متقاضی به اداره بورس داخل مراجعه می نماید.

۲- اداره بورس، فرم تعهد را جهت تکمیل و انجام امور مربوطه به فرد مذکور ارایه می کند.

۳- متقاضی فرم را دریافت نموده و به دفتر خانه اسناد رسمی مراجعه می نماید.

۴- اسناد مذکور در دفترخانه مورد بررسی قرار گرفته و سپس تنظیم می شود.

۵- اسناد تنظیم شده به متقاضی ارایه می گردد تا به دفتر حقوقی تسلیم گردد.

۶- متقاضی به دفتر حقوقی مراجعه نموده و اسناد را به کارشناس ذریبط تسلیم

می نماید.

۷- دفتر حقوقی اسناد را با فرم تعهد دریافتی قبل بررسی و تطبیق می دهد.

۸- پس از تایید فرم و اسناد، مدارک به اداره بورس ارسال می گردد.

گردش کار فعالیت «تعویض و وثیقه ملکی دانشجویان شاغل به تحصیل یا فارغ التحصیل بورسیه که به کشور مراجعت نمودند»

۱- بورسیه های شاغل به تحصیل و یا فارغ التحصیل بورسیه که به ایران مراجعت نموده اند برای ملک مورد وثیقه ضامنین به دفتر حقوقی مراجعه می کنند.

۲- دفتر حقوقی تقاضای ایشان را دریافت نموده و برای اداره بورس ها منعکس می نمایند.

۳- متقاضی مدارک را به اداره بورس ها تسلیم نموده در مورد بررسی قرار می گیرند و مراتب به دفتر حقوقی اعلام می گردد.

۴- دفتر حقوقی پس از اعلام نتیجه و تایید اداره بورس، اقدام به ارزیابی ملک مورد وثیقه می نماید ارزیابی توسط کارشناس رسمی دادگستری صورت می گیرد.

۵- پس از ارزیابی ملک مذکور، نتیجه توسط ضامن یا متقاضی به دفتر حقوقی ارایه می شود

۶- دفتر حقوقی، نتیجه را مطالعه و بررسی نموده پس از بررسی مدارک، متقاضی را جهت تنظیم سند وثیقه (تعویض وثیقه) به دفترخانه رسمی معرفی می کند.

۷- دفترخانه مدارک را دریافت نموده و اقدام به تنظیم اسناد ذریبط می نماید.

۸- پس از تنظیم اسناد مورد نظر، نماینده دفتر حقوقی، اسناد را امضا می کند.

۹- اسناد پس از امضا تحویل متقاضی شده تا به دفتر حقوقی مراجعه نماید.

۱۰- دفتر حقوقی اسناد را یا فرم های تحویلی از سوی دفتر، تطبیق نموده و تایید می نماید.

۱۱- اسناد پس از تایید جهت مسیر مراحل بعدی به اداره کل بورس ها ارسال می گردد.

گردش کار فعالیت تبدیل وثیقه ملکی به تعهد کارمندی فارغ التحصیلانی که قسمتی از تعهدات خود را انجام داده اند

۱- فارغ التحصیلان خارج از کشور به

دانشگاه ذریبط مراجعه و تقاضای تبدیل وثیقه ملکی به تعهد کارمندی می نمایند.

۲- دانشگاه مراتب را به اداره کل بورس ها منعکس می نماید.

۳- اداره کل بورس ها مدارک را بررسی نموده و با ضوابط مربوطه تطبیق می نماید و پس از بررسی و تایید برای دفتر ارسال می کند.

۴- متقاضی مدارک را به کارشناس ذریبط در دفتر حقوقی تسلیم نموده تا اقدامات ضروری، صورت گیرد.

۵- دفتر حقوقی یک فرم تعهد کارمندی به متقاضی ارایه می نماید تا ضمن مراجعه به دفتر اسناد رسمی با ضمانت دو نفر کارمند رسمی - قطعی، تنظیم گردد.

۶- بعد از ارایه سند تنظیمی به دفتر حقوقی مفاد سند توسط مذکور تطبیق داده می شود

۷- دفتر حقوقی نامه ای تحت عنوان فک رهن ملک برای دفترخانه ای که امور ملک در آن تنظیم گردیده، درخواست و ارسال می گردد.

۸- دفتر حقوقی نامه ای تحت عنوان فک رهن ملک برای دفترخانه ای که امور ملک در آن تنظیم گردیده، درخواست و ارسال می گردد.

گردش کار فعالیت فک رهن از اسناد تنظیمی با درخواست اداره بورس مبنی بر انجام تعهدات

۱- فارغ التحصیلانی که تعهدات آن ها در قبال استفاده از بورس تحصیلی وزارت خانه یا سازمان به اتمام رسیده به دانشگاه ذریبط مراجعه نموده و گواهی لازم را تسلیم می نمایند.

۲- دانشگاه مدارک را مورد مطالعه و بررسی قرار داده تایید می کند و نتیجه را طی نامه ای به اداره بورس منعکس می نماید.

۳- اداره بورس پس از بررسی مدارک مذکور، آن ها را تایید و توسط فرد متقاضی به دفتر حقوقی ارسال می کند.

۴- دفتر حقوقی مدارک و نامه مذکور را دریافت نموده بررسی می کند و طی نامه ای درخواست فک رهن ملک را برای دفترخانه اسناد رسمی تنظیم و ارسال می نماید.

۵- رونوشت مراحل برای اداره بورس ارسال می گردد.